

УДК 342.9

DOI <https://doi.org/10.32782/pdu.2024.1.38>**А.Г. Соломаха**

кандидат юридичних наук, адвокат

КОНЦЕПЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА ТА ЇЇ ВПЛИВ НА РОЗВИТОК НАУКИ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА

Стаття присвячена дослідженню особливостей впливу концепції інформаційного суспільства на розвиток науки адміністративного права. З'ясовано, що еволюція концепцій – «індустріальне, постіндустріальне, інформаційне суспільство» – завжди залежала від розвитку в суспільстві техніки та соціально-економічних форм її використання, від розвитку науки і культури, а також від розвитку суспільного світогляду. Тому сутність і зміни інформаційних ідей та концепцій за останні десятиріччя не можливо збагнути, по-перше, не співвідносячи їх із науково-технічними змінами у суспільстві (етапами еволюції інформаційної техніки), по-друге, не враховуючи трансформацію суспільної свідомості та наукового мислення. але якщо обмежитися лише останніми, так само важко осмислити зміст та еволюцію «інформаційних» ідей та концепцій. На підставі аналізу і співвідношення концепцій індустріального і інформаційного суспільств зроблено висновки, що концепція інформаційного суспільства будується на протиставленні власних ціннісних ідей, вимог та очікувань, які сформульовані на рівні масової свідомості по відношенню до найважливіших сторін соціальної діяльності людей, ціннісним ідеям, вимогам і очікуванням, що притаманні індустріальному суспільству. Доведено, що процес розбудови в Україні інформаційного суспільства, з точки зору науки адміністративного права, це: 1) нові можливості для забезпечення ефективного функціонування суб'єктів публічного адміністрування (наприклад, функціонування державних реєстрів); 2) нові можливості для якісного забезпечення потреб і інтересів приватних осіб у публічно-правовій сфері (зокрема, надання електронних адміністративних послуг); 3) нові можливості у сфері адміністративного правосуддя (наприклад, впровадження Електронного Суду); 4) нові загрози, які можуть виникнути у зв'язку із запровадженням інформаційно-комунікаційних технологій та яким необхідно протидіяти адміністративно-правовими засобами (зокрема, адміністративно-правове забезпечення охорони і захисту інформаційної безпеки України); 5) нові виклики для суспільства, що можуть виникнути у зв'язку із запровадженням інформаційно-комунікаційних технологій у діяльність публічно-владних суб'єктів і які необхідно буде вирішувати (наприклад, необхідність підвищення кваліфікації державних службовців з питань використання інформаційно-комунікаційних технологій у своїй професійній діяльності).

Ключові слова: інформаційне суспільство, індустріальне суспільство, концепція, наука адміністративного права, адміністративно-правове регулювання, інформаційно-комунікаційні технології, електронні адміністративні послуги, Електронний Суд.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями.

Розвиток суспільства полягає у суттєвих змінах, що відбуваються в політичній, економічній та культурній сферах суспільного життя. Це, в свою чергу, тягне неминучі зміни, по-перше, в свідомості суспільства, по-друге, в інших сферах, які тісно зв'язані із політикою, економікою та культурою

(наприклад, наука, право, освіта та ін.). Про виникнення інформаційного суспільства науковці світу заговорили ще в середині 60-х років ХХ століття, але характеризували його як суспільство майбутнього, яке повинне прийти на зміну індустріального суспільства. Сучасне українське суспільство вже відповідає переважній більшості ознак, які повинні бути притаманні інформаційному суспільству. Запровадження в наше

суспільство інформаційно-комунікаційних технологій вплинуло не тільки на розвиток політичних, економічних та культурних процесів, воно сприяло реформуванню адміністративного права як галузі права України та прискорило зміни в науковому світогляді представників адміністративного права.

З огляду на це, актуальним бачиться дослідження засад концепції інформаційного суспільства та її впливу на розвиток науки адміністративного права в Україні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, у яких започатковане розв'язання проблеми та виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, яким присвячена стаття.

Проблеми становлення і розвитку науки адміністративного права досліджувалися в працях таких адміністративістів, як В. Авер'янов, В. Бевзенко, А. Васильєв, В. Колпаков, Р. Мельник, О. Миколенко та ін.

Разом з тим, в науковій літературі лише констатується факт залучення адміністративно-правового регулювання до процесу впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в українське суспільство і менше акцентується увага на особливостях трансформації науки адміністративного права в умовах інформаційного суспільства.

Постановка завдань. Основним завданням, розв'язанню якого присвячена дана стаття, є дослідження впливу концепції інформаційного суспільства на розвиток науки адміністративного права.

Виклад основного матеріалу. Для того, щоб розкрити особливості впливу концепції інформаційного суспільства, зупинимось на розкритті трьох питань: а) процес виникнення та розвитку концепції інформаційного суспільства; б) сутність концепції інформаційного суспільства; в) зміни, що відбулися в науці адміністративного права під впливом реалізації в Україні концепції інформаційного суспільства.

Як вже зазначалося, ідеї про інформаційне суспільство почали висловлюватись в науковій літературі з філософії і соціології ще в 60-ті роки минулого століття, втім у повноцінні концепції вони оформилися лише в період з кінця 70-х до середини 80-х років ХХ століття. Ці концепції виникли в умовах панування, так званих, концепцій індустріального та постіндустріального суспільств, а тому їх автори вимушені були виділяти відмінності «нових» концепцій від «старих». Це відобразилось на змісті авторських концепцій інформаційного суспільства, в яких протиставлялись між собою інформаційне

суспільство та індустріальне чи постіндустріальне суспільства.

Цікавий факт: якщо в 60-х і 70-х роках минулого століття концепції індустріального, постіндустріального і інформаційного суспільства обґрунтовувались в працях професійних філософів і соціологів, які працювали в академічній сфері чи частково були залучені до політичних процесів в країні, то починаючи із 80-х років ХХ століття це були вже переважно практикуючі економісти, юристи, журналісти і ін., яких можна охарактеризувати як «соціальні філософи» чи «футурологи». Чому на це звертається увага? Справа в тому, що філософія та соціологія як науки мають свій специфічний категоріальний апарат, не володіючи яким, важко пояснити процеси, що відбуваються у суспільстві. Звісно, що «соціальні філософи» та «футурологи» використовували при поясненні авторських концепцій інформаційного суспільства категоріальний апарат філософії та соціології (інакше б їх думки не оформились у вигляді концепції), але це було зроблено в спрощеній (науково-популярній) формі, що і забезпечило популярність цих концепцій в суспільстві. Разом з тим, ці тенденції свідчать про те, що в суспільстві сформовано новий тим світоглядом про суспільство, який все більше відривається від класичного наукового світогляду, запропонованого свого часу філософією та соціологією, та набуває форм неакадемічного знання, яке все більше формується суб'єктами практичної суспільно корисної діяльності.

Слід зазначити, що теорії індустріального та постіндустріального суспільства не втратили своєї актуальності і сьогодні, вони з перемінним успіхом то на якийсь час стають популярними в науковому середовищі, то навпаки – втрачають популярність. Якщо говорити про суспільства всього світу, а не тільки про українське суспільство, то світ перебуває в перехідному періоді, коли індустріальне і постіндустріальне суспільства остаточно переоформлюються в інформаційне. Відповідно, не дивлячись на протиставлення інформаційному суспільству (як «новій» концепції) індустріального суспільства (як «старої» концепції), між ними існує наступництво та ідейна спорідненість, що обумовлено поступовою зміною одного суспільного світогляду (в тому числі наукового) на інший.

Сьогодні у світі помітна боротьба ідей між тими, хто хоче зберегти індустріальне суспільство, і тими, хто хоче будувати і розви-

вати інформаційне суспільство. Це один із глобальних конфліктів, що сьогодні існує у світі. Більш того, інші традиційні конфлікти, що з давніх-давен існують у суспільстві, наприклад, між соціальними групами (бідними і багатими), ідеологіями (глобалізм та збереження традиційних цінностей) і ін., нікуди не зникли. В цих умовах існує Україна та українське суспільство. Наприклад, Україна обрала шлях інтеграції у ЄС. З одного боку, це призвело до деіндустріалізації нашого суспільства [1; 2; 3], а з іншого – сприяло швидкому розвитку інформатизації (діджиталізації) суспільства [4; 5] та формуванню в Україні інформаційного суспільства [6; 7; 8]. Відповідно, виникає необхідність осмислення розбіжностей між індустріальним, постіндустріальним та інформаційним суспільствами, адже в сучасній науковій літературі обмежуються характеристикою лише тих ознак інформаційного суспільства, які не дозволяють провести чітку межу, наприклад, між концепціями індустріального і інформаційного суспільства. Зокрема, О.С. Білоусов, посилаючись на думки В. Бебика [9], зазначає: «Інформаційне суспільство – суспільство з високим рівнем інформаційної культури (створення, переробки та використання інформації), яке: а) здатне продукувати всю необхідну для життєдіяльності суспільства інформацію; б) має розвинену інформаційну інфраструктуру; в) забезпечує доступність необхідної інформації всім членам суспільства; г) має велику частку працездатного населення, що працює в інформаційному секторі економіки. Інформаційне суспільство характеризується визнанням інформації одним з найважливіших суспільних ресурсів, а інформаційного сектору економіки (виробництво, зберігання, обробка, передавання і споживання інформації) – одним з найважливіших видів суспільної діяльності, який являє собою рушійну силу науково-технічного, соціально-економічного і культурно-освітнього прогресу» [10, с. 66–67]. Погоджуємось із кожним висловленням вище словом, але перелічені ознаки інформаційного суспільства не дають нам чіткого уявлення про співвідношення і суперечності між індустріальним та інформаційним суспільствами.

Справа в тому, що еволюція концепцій – «індустріальне, постіндустріальне, інформаційне суспільство» – завжди залежала від розвитку в суспільстві техніки (якщо в індустріальному суспільстві це переважно механічні технології, то в інформаційному суспільстві – інформаційно-комунікаційні)

та соціально-економічних форм її використання, від розвитку науки і культури, а також від розвитку суспільного світогляду. Тому сутність і зміни інформаційних ідей та концепцій за останні десятиріччя не можливо збагнути, по-перше, не співвідносячи їх із науково-технічними змінами у суспільстві (етапами еволюції інформаційної техніки), по-друге, не враховуючи трансформацію суспільної свідомості та наукового мислення.

Важливо зазначити, що протиставлення індустріального і інформаційного суспільств будується за алгоритмом протиставлення «минулого» з «майбутнім». Лише в окремих концепціях простежувалось намагання розгляду інформаційного суспільства як продовження на більш високому рівні індустріального суспільства (концепція Д. Белла), у зв'язку із чим використовувався термін «постіндустріальне суспільство».

Сьогодні протиставлення індустріального та інформаційного суспільств не носить категоричного характеру, але зберігається в науковій методології для обґрунтування особливостей інформаційного суспільства. Зокрема, звертається увага на наступні протиріччя в індустріальному та інформаційному суспільствах:

а) в індустріальному суспільстві здійснюється експлуатація природи та її ресурсів (розбазарювання природних багатств), а в інформаційному суспільстві відбувається співпраця з природою та орієнтація на відновлювані джерела енергії;

б) в індустріальному суспільстві спостерігається прогрес у сфері механічної техніки, тоді як в інформаційному суспільстві техніка та технології розвиваються на основі лабораторних досліджень (біотехнологія, гена інженерія, нанотехнології та інші);

в) в індустріальному суспільстві основними принципами соціальної орієнтації та діяльності є стандартизація, спеціалізація, централізація та інші, тоді як в інформаційному суспільстві до таких принципів належать індивідуалізація, комплексна інтеграція та децентралізація;

г) в індустріальному суспільстві система комунікацій базується на діяльності поштової служби, засобах масової інформації, тоді як в інформаційному суспільстві використовуються новітні інформаційно-комунікаційні технології;

ґ) в індустріальному суспільстві людина та її цінності орієнтовані на виробництво та споживання, а також переважає ринковий спосіб споживання культури, а в інформа-

ційному – особистість орієнтована на духовні цінності та творчість;

д) в індустріальному суспільстві праця зосереджена в середині величезних організацій з жорстким графіком роботи, а в інформаційному – в середині невеликих організацій із гнучким графіком роботи або виконується дистанційно (на дому);

е) в індустріальному суспільстві переважає політика реалізації національних інтересів у відносинах між країнами, а в інформаційному – політика інтеграційних процесів та розбудови глобального світу.

В попередніх положеннях статті вже зверталась увага на те, що всі суспільства світу знаходяться в «перехідному періоді» від індустріального до інформаційного суспільства, а тому можуть одночасно в собі поєднувати ознаки як індустріального, так і інформаційного суспільств. Наприклад:

– за ознакою «а» можна поділити суспільства на ті, що вимогливі до екологічно небезпечних технологій і широко використовують їх (країни ЄС), і ті, що продовжують експлуатувати природу задля наповнення державного бюджету (країни Центральної Африки);

– стосовно ознаки «г» можна констатувати, що навіть цивілізовані та високо розвинуті суспільства (наприклад, суспільства США, Японії і ін.) орієнтовані на виробництво та споживання, що, в свою чергу, має свій (не завжди позитивний) вплив на процес формування духовних цінностей і творчості в суспільстві;

– відносно ознаки «е» слід зазначити, що навіть в ЄС спостерігається поділ країн на тих, хто керується в своїй зовнішній і внутрішній політиці принципом солідарності, і тих, хто переймається виключно національними інтересами.

Тому стверджувати, що країни світу та безпосередньо Україна вже збудували інформаційне суспільство, завчасно. Втім інформаційне суспільство активно формується в Україні, чому сприяють наука адміністративного права і адміністративно-правове регулювання.

Завершуючи аналіз та співвідношення концепцій індустріального і інформаційного суспільств, хочемо зазначити, що:

по-перше, концепція інформаційного суспільства будується на протиставленні власних ціннісних ідей, вимог та очікувань, які сформульовані на рівні масової свідомості по відношенню до найважливіших сто-

рін соціальної діяльності людей, ціннісним ідеям, вимогам і очікуванням, що притаманні індустріальному суспільству;

по-друге, концепції співвідносяться між собою як «старе» – «нове», «минуле» – «майбутнє», «індустріальне» – «неіндустріальне», що призводить до того, що інформаційне суспільство, на відміну від індустріального, переважно позитивно оцінюється українським суспільством. Втім, це не так. З появою нових суспільних відносин (правовідносин) завжди виникають і нові загрози їх повноцінному існуванню. Наприклад, в науковій літературі чимало уваги приділено інформаційній безпеці держави, що теж є результатом розбудови в Україні інформаційного суспільства [11; 12]. До нових викликів, що пов'язані із розбудовою інформаційного суспільства, можна віднести потребу у фахівцях, які володіють не тільки вузько-професійними знаннями та вміннями, а й знаннями і вміннями щодо користування в своїй професійній діяльності інформаційно-телекомунікаційними технологіями (юристи, економісти, викладачі і ін.) [13; 14].

Все це обумовлено збільшенням ролі в сучасному суспільстві «інформаційної праці», яка здійснюється людьми різних професій і виступає як додатковий, але обов'язковий елемент підтвердження фаховості особи. В свою чергу, виникнення і розповсюдження в суспільстві «інформаційної праці» обумовлено наступними чинниками: 1) зростання ролі теоретичного знання для виробництва та інших галузей соціального розвитку; 2) зростання ролі нової інтелектуальної технології в наукових дослідженнях (наприклад, комп'ютерне програмування, моделювання та ін.); 3) збільшення долі в суспільстві людей, які виробляють знання; 4) перехід від панування виробництва товарів до превалювання виробництва послуг; 5) зміна характеру праці: замість взаємодії людини на обладнання чи машини, відбувається взаємодія людини з людиною; 6) посилення соціальної ролі науки як в суспільно-політичному, так і в економічному житті суспільства; 7) превалювання інформаційної економіки; 8) інформаційні потоки забезпечуються новими та такими, що постійно розвиваються, інформаційно-телекомунікаційними технологіями, які будуть поступово розповсюджуватись на все нові і нові сфери суспільного життя; 9) збільшення кількості працівників із інформаційними знаннями, що необхідно для того, щоб виконувати свою роботу якісно та ефективно і ін.

Тобто «інформаційне суспільство», з точки зору адміністративного права, це не тільки нові можливості для якісного і ефективного функціонування суб'єктів публічного адміністрування і забезпечення потреб приватних осіб у публічно-правовій сфері, але і нові загрози та виклики, що можуть виникнути у зв'язку із запровадженням інформаційно-комунікаційних технологій у діяльність публічно-владних суб'єктів.

Є.А. Макаренко і В.С. Політанський констатують, що «нині в Україні створено мінімально необхідне законодавче підґрунтя для побудови інформаційного суспільства, але реалізація національних програм інформаційного суспільства залежить від усвідомленого політичного і суспільного вибору учасників міжнародних відносин, наявності відповідної інфраструктури та психологічної готовності суспільства до змін, а тому сьогодні невідкладним завданням наших законодавців є визначення подальших нормативно-правових засад становлення інформаційного суспільства, а науковців – розроблення конкретних пропозицій щодо удосконалення використання потенційних переваг інформаційної стадії розвитку суспільства» [15, с. 175; 6, с. 21].

Якщо перенести це висловлювання у сферу адміністративно-правового забезпечення інформаційного суспільства в Україні, то можна констатувати, що:

– адміністративно-правове забезпечення функціонування інформаційного суспільства неупинно вдосконалюється в національному законодавстві (мінімально необхідне законодавче підґрунтя для цього існує, але процес ще не завершився і навряд чи коли небудь завершиться у зв'язку із стрімким розвитком в нашому суспільстві інформаційно-комунікаційних технологій);

– вдосконалення адміністративно-правового регулювання інформаційного суспільства в Україні залежить від результатів науково-дослідної діяльності, яка повинна не тільки виявляти недоліки в правовому регулюванні інформаційних чи пов'язаних із ними інформаційних відносин та пропонувати шляхи вирішення існуючих проблем, а й розуміючи тенденції подальшого розвитку інформаційного суспільства оперативно і своєчасно реагувати на зміни, що відбуваються в суспільстві;

– в Україні відбувся усвідомлений вибір як з боку політичної еліти, так і з боку всього суспільства необхідності реалізації в нашій

країні концепції інформаційного суспільства, юридична ж наука (в тому числі, наука адміністративного права) повинна озброїти суб'єкта законодавчої діяльності відповідними науково-обґрунтованими рекомендаціями і пропозиціями;

– реалізація концепції супроводжується, при необхідності, відповідними технологічним і правовими інструментарієм (наприклад, було створено і забезпечено діяльність чисельних єдиних інформаційних систем), що свідчить про синтез у окремих сферах правового регулювання досягнень технічних та юридичних галузевих наук;

– створюються умови (в тому числі і на законодавчому рівні) для забезпечення психологічної готовності суспільства до відповідних змін, адже жодна концепція приречена на невдачу в своїй реалізації, якщо все суспільство її не підтримує;

– на законодавчому рівні створюються умови для доступного оволодіння членами суспільства знаннями, які необхідні для використання інформаційно-комунікаційних технологій в повсякденному житті (підвищення кваліфікації, стажування, самоосвіта і ін.).

Висновки та перспективи подальших розвідок. На підставі проведеного дослідження можна зробити висновок, що процес розбудови в Україні інформаційного суспільства, з точки зору науки адміністративного права, це:

по-перше, нові можливості для забезпечення ефективного функціонування суб'єктів публічного адміністрування (наприклад, функціонування державних реєстрів);

по-друге, нові можливості для якісного забезпечення потреб і інтересів приватних осіб у публічно-правовій сфері (зокрема, надання електронних адміністративних послуг);

по-третє, нові можливості у сфері адміністративного правосуддя (наприклад, впровадження Електронного Суду);

по-четверте, нові загрози, які можуть виникнути у зв'язку із запровадженням інформаційно-комунікаційних технологій та яким необхідно протидіяти адміністративно-правовими засобами (зокрема, адміністративно-правове забезпечення охорони і захисту інформаційної безпеки України);

по-п'яте, нові виклики для суспільства, що можуть виникнути у зв'язку із запровадженням інформаційно-комунікаційних технологій у діяльність публічно-владних суб'єктів і які необхідно буде вирішувати

(наприклад, необхідність підвищення кваліфікації державних службовців з питань використання інформаційно-комунікаційних технологій у своїй професійній діяльності).

Список використаної літератури:

1. Добрава Т.Г. Деіндустріалізація економіки в контексті економічної безпеки України. *Економіка і суспільство*. 2017. Випуск 12. С. 86–92.
2. Кіндзерський Ю.В. Деіндустріалізація та її детермінанти у світі та в Україні. *Економіка України*. 2017. № 11 (672). С. 48–72.
3. Кіндзерський Ю.В. Деіндустріальний парадокс економічних трансформацій в Україні. *Український журнал прикладної економіки*. 2017. Т. 2. № 3. С. 74–95.
4. Клименко К.В. Діджиталізація як інноваційний розвиток підприємств: досвід України. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2020. № 4. Том 3. С. 13–18.
5. Шапошник А.О. Діджиталізація та її вплив на сервісні інновації. *Право та інноваційне суспільство*. 2019. № 2 (13). С. 27–32.
6. Політанський В.С. Інформаційне суспільство в Україні: від зародження до сьогодення. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія ПРАВО*. 2017. Випуск 42. С. 16–22.
7. Максименко Ю.Є. Інформаційне суспільство в Україні: стан та перспективи становлення. Глобальна організація союзницького лідерства. 2014. URL: <https://goal-int.org/informacijne-suspilstvo-v-ukraini-stan-ta-perspektivi-stanovlennya/>
8. Голубовська В.С. Інформаційне суспільство: можливості, проблеми та перспективи розвитку. *Інформація і право*. 2013. № 2 (8). С. 98–104.
9. Бебик В. Інформаційне суспільство. Політична енциклопедія. Редкол.: Ю. Левенець (голова), Ю. Шаповал (заст. голови) та ін. К. : Парламентське видавництво, 2012. С. 299.
10. Білоусов О.С. Розвиток концепцій інформаційного суспільства: від формування теорії постіндустріалізму до сучасності. *Актуальні проблеми політики*. 2013. Вип. 49. С. 60–68.
11. Бліхар М. М. Адміністративно-правове забезпечення інформаційної безпеки в інтернет просторі. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Серія ПРАВО*. 2021. Випуск 67. С. 345–349.
12. Негодченко В.О. Інформаційна безпека в органах національної поліції України: адміністративно-правове забезпечення. *Право і суспільство*. 2020. № 6. С. 167–174.
13. Мазур Я.В., Михайліна Т.В. Зміст та значення професії іт-юриста. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Серія ПРАВО*. 2023. Випуск 76: частина 1. С. 37–41.
14. Трінтіна Н.А., Котелевець С.Є. Інформаційні технології в юридичній діяльності. *Фізико-математична освіта*. 2021. Випуск 1(27). С. 89–93.
15. Макаренко Є.А. Міжнародна інформаційна політика: структура, тенденції, перспективи : дис. ... докт. політ. наук : спец. 23.00.04 «Політичні проблеми міжнародних систем та глобального розвитку» ; Київський нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. К., 2003. 475 с.

Solomakha A. The concept of information society and its influence on the development of the science of administrative law

The article is devoted to the study of the peculiarities of the influence of the concept of information society on the development of the science of administrative law. It was found out that the evolution of concepts – “industrial, post-industrial, information society” – always depended on the development of technology in society and socio-economic forms of its use, on the development of science and culture, as well as on the development of the social worldview. Therefore, the essence and changes of information ideas and concepts over the past decades cannot be understood, firstly, without correlating them with scientific and technical changes in society (stages of the evolution of information technology), and secondly, without taking into account the transformation of social consciousness and scientific thinking. but if we limit ourselves only to the latter, it is equally difficult to comprehend the content and evolution of “informational” ideas and concepts. On the basis of the analysis and correlation of the concepts of industrial and information society, it was concluded that the concept of information society is built on the opposition of one’s own valuable ideas, requirements and expectations, which are formulated at the level of mass consciousness in relation to the most important aspects of social activity of people,

valuable ideas, requirements and expectations, that are inherent in industrial society. It has been proven that the process of building an information society in Ukraine, from the point of view of the science of administrative law, is: 1) new opportunities to ensure the effective functioning of public administration subjects (for example, the functioning of state registers); 2) new opportunities for quality provision of the needs and interests of private individuals in the public legal sphere (in particular, the provision of electronic administrative services); 3) new opportunities in the field of administrative justice (for example, the introduction of the Electronic Court); 4) new threats that may arise in connection with the introduction of information and communication technologies and which must be countered by administrative and legal means (in particular, administrative and legal protection and protection of information security of Ukraine); 5) new challenges for society that may arise in connection with the introduction of information and communication technologies in the activities of public authorities and which will need to be resolved (for example, the need to improve the qualifications of civil servants on the use of information and communication technologies in their professional activity).

Key words: *information society, industrial society, concept, science of administrative law, administrative and legal regulation, information and communication technologies, electronic administrative services, Electronic Court.*